

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

16. prosince 2008*

Ve věci C-205/07,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Hof van beroep te Gent (Belgie) ze dne 20. března 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 19. dubna 2007, v trestním řízení proti

Lodewijku Gysbrechtsovi,

Santurel Inter BVBA,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a K. Lenaerts, předsedové senátů, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, J. Klučka, a C. Toader (zpravodajka), soudci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. května 2008,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Santurel Inter BVBA H. Van Doorenem, advocaat,

- za belgickou vládu L. Van den Broeck a C. Pochet, jako zmocněnkyněmi,

- za Komisi Evropských společenství B. Stromskym a M. van Beekem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 17. července 2008,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 28 ES až 30 ES.

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci trestního řízení zahájeného proti L. Gysbrechtsovi a společnosti Santurel Inter BVBA (dále jen „Santurel“) pro porušení belgických právních předpisů upravujících prodej na dálku.

Právní rámec

Právo Společenství

- 3 Článek 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. L 144, s. 19; Zvl. vyd. 15/03, s. 319) stanoví:

„1. V případě jakékoli smlouvy uzavřené na dálku musí být spotřebiteli poskytnuta lhůta alespoň sedmi pracovních dnů, v rámci které může od smlouvy odstoupit bez sankcí a bez uvedení důvodu. Jedinou platbou, která může být po spotřebiteli požadována, jsou skutečně vynaložené náklady spojené s vrácením zboží.

Lhůta pro uplatnění tohoto práva počíná běžet:

- u zboží ode dne převzetí spotřebitelem, byly-li splněny povinnosti stanovené v článku 5,

[...]

2. Uplatnil-li spotřebitel právo odstoupit od smlouvy podle tohoto článku, je dodavatel povinen bezúplatně vrátit částky zaplacené spotřebitelem. Jedinou platbou, jejíž zaplacení může být po spotřebiteli požadováno, jsou skutečně vynaložené náklady spojené s vrácením zboží. Vrácení zboží musí být uskutečněno co nejdříve, nejpozději však do 30 dnů.

[...]“

4 Článek 14 směrnice 97/7 má následující znění:

„Členské státy mohou v oblasti působnosti této směrnice zavést nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení slučitelná se Smlouvou [o ES] za účelem zajištění vyššího stupně ochrany spotřebitele. Taková ustanovení mohou s náležitým ohledem na Smlouvu obsahovat v případech obecného zájmu zákaz uvádět na trh na jejich území prostřednictvím smluv uzavřených na dálku některé druhy zboží a služeb, zejména léčivých přípravků.“

Vnitrostátní právo

5 Právo spotřebitele odstoupit od smlouvy je upraveno článkem 80 zákona ze dne 14. července 1991 o obchodních praktikách a o informování a ochraně spotřebitele, který byl naposledy pozměněn zákonem ze dne 5. června 2007 (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“).

6 Článek 80 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele stanoví:

„Aniž by bylo dotčeno použití čl. 45 odst. 1 zákona ze dne 12. června 1991 o spotřebitelském úvěru, před uplynutím lhůty sedmi pracovních dnů pro odstoupení od smlouvy, která je uvedena v odstavci 1, nesmí být od spotřebitele požadována žádná záloha nebo zaplacení.“

Je-li využito práva na odstoupení od smlouvy podle odstavce 1 a 2, je prodávající povinen bezplatně vrátit spotřebitelem zaplacené platby. K vrácení musí dojít nejpozději do třiceti dnů po odstoupení.

Zákaz uvedený v odstavci 1 se neuplatní, jestliže prodávající prokáže, že dodržuje králem stanovená pravidla umožňující vrácení plateb zaplacených spotřebitelem.“

- 7 Královské nařízení, na které odkazuje poslední odstavec tohoto ustanovení, nebylo dosud vydáno.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 8 Santurel je podnik zaměřený na velkoobchodní a maloobchodní prodej potravinových doplňků. Velká část prodeje se uskutečňuje on-line prostřednictvím internetové stránky společnosti, objednané výrobky jsou následně zasílány kupujícím poštovními balíky.
- 9 Lodewijk Gysbrechts je zakladatelem a jednatelem tohoto podniku.

- 10 V roce 2001 podala společnost Santurel žalobu na jednoho ze svých zákazníků, pana Delahaye usazeného ve Francii, z důvodu nezaplacení ceny určitých výrobků, které mu byly dodány. Závěrem tohoto sporu bylo, že smírčí soudce v Dendermonde (Belgie), kterému byla věc společností předložena, rozhodl v nepřítomnosti pana Delahaye v jeho neprospěch.
- 11 Pan Delahaye nato podal stížnost, přičemž prohlásil, aniž by však předložil důkaz, že uvedené výrobky zaslal společnosti Santurel zpět. Belgická správa hospodářské inspekce poté provedla vyšetřování, na jehož základě bylo konstatováno nesplnění povinnosti informovat o právu odstoupit od smlouvy, kterou stanoví právo o ochraně spotřebitele. Toto nesplnění povinnosti bylo společnosti Santurel oznámeno spolu s výzvou k napravení tohoto stavu.
- 12 Santurel proto upravila informace poskytované na své internetové stránce, kde mimo jiné uvedla, že zaplacení výrobků musí být provedeno do osmi dnů po přijetí výrobků. U výrobků dodávaných v Belgii může být cena zaplacená bankovním převodem, poštovní poukázkou nebo kreditní kartou. Pro jiné země je jediným přijímaným způsobem platby kreditní karta. Ve všech případech, ve kterých je platba prováděna kreditní kartou, musí zákazník na objednávce uvést číslo a dobu platnosti této karty.
- 13 Hospodářská inspekce považovala tuto změnu za nedostatečnou a podala návrh na zahájení trestního řízení proti společnosti Santurel a L. Gysbrechtsovi jako jednateli z důvodu porušení ustanovení o prodeji na dálku, která jsou uvedena v zákoně o ochraně spotřebitele. Tato porušení se týkala zejména nerespektování zákazu stanoveného v čl. 80 odst. 3 tohoto zákona požadovat od spotřebitele zálohu nebo zaplacení jakoukoli formou před uplynutím lhůty sedmi pracovních dnů, během níž je dovoleno odstoupit od smlouvy. Podle hospodářské inspekce uvedení čísla kreditní karty na objednávce výrobku umožňuje společnosti Santurel nechat si proplatit cenu tohoto výrobku před uplynutím lhůty sedmi pracovních dnů pro odstoupení od smlouvy, což porušuje zákonem stanovené požadavky.

- 14 Soud prvního stupně v Dendermonde odsoudil v trestním řízení Santurel a L. Gysbrechtse k pokutě ve výši 1250 eur pro každého z nich. Všichni účastníci sporu v původním řízení podali proti tomuto rozsudku odvolání k Hof van beroep te Gent.
- 15 Hof van beroep te Gent konstatoval, že zákaz uvedený v čl. 80 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele s sebou nese nebezpečí pro belgického obchodníka, že za své zboží dostane jen stěží zaplacen, pokud ho dodává zákazníkům usazeným v jiném členském státě, přičemž toto nebezpečí ještě narůstá, pokud se jako ve věci v původním řízení jedná o relativně malé částky.
- 16 Za těchto podmínek považuje za možné zastávat názor společnosti Santurel a L. Gysbrechtse, že dotčený zákaz představuje neodůvodněnou překážku volného pohybu zboží v rámci Evropského společenství. V důsledku toho se rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Představuje belgický zákon ze dne 14. července 1991 o obchodních praktikách a o informování a ochraně spotřebitele opatření s rovnocenným účinkem, které je zakázáno články 28 [ES] až 30 ES, v rozsahu, v němž tento vnitrostátní zákon v svém čl. 80 odst. 3 stanoví zákaz vyžadovat během kogentně stanovené lhůty pro odstoupení od smlouvy od spotřebitele zálohu nebo zaplacení, což vede k tomu, že skutečný dopad tohoto zákona není stejný při prodeji zboží v tuzemsku ve srovnání s obchodem, který se uskutečňuje se státním příslušníkem jiného členského státu, a vyvstává tím faktická překážka volného pohybu zboží, který je zakotven v článku 23 ES?“

K předběžné otázce

Vyjádření účastníků řízení

- 17 Santurel v podstatě tvrdí, že výklad ustanovení, o které se jedná v původním řízení, provedený belgickými orgány, podle něž je dodavateli při prodeji na dálku zakázáno vyžadovat číslo platební karty spotřebitele, porušuje požadavky stanovené v člancích 28 ES až 30 ES.
- 18 Na základě zásad vycházejících z rozsudků ze dne 11. července 1974, Dassonville (8/74, Recueil, s. 837), a ze dne 24. listopadu 1993, Keck a Mithouard (C-267/91 a C-268/91, Recueil, s. I-6097), tvrdí Santurel, že zákaz stanovený v ustanovení, o které se jedná v původním řízení, ovlivňuje ve skutečnosti v převažující míře vývoz tuzemského zboží, a tudíž představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení, které je zakázáno Smlouvou.
- 19 Podle belgické vlády je účelem čl. 80 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele zajistit na základě článku 14 směrnice 97/7 vysoký stupeň ochrany zájmů spotřebitelů. Z toho vyplývá, že uvedený čl. 80 odst. 3 by měl být vykládán tak, že dodavateli ukládá povinnost nabídnout na výběr vícero způsobů platby, z nichž alespoň jeden dovoluje spotřebiteli zaplatit dodané zboží po uplynutí lhůty pro odstoupení od smlouvy.
- 20 Krom toho bezpečné platební systémy, které činí nemožným nechat si proplatit dlužnou částku za doručené zboží před uplynutím zákonné lhůty pro odstoupení od

smlouvy, jsou slučitelné s ustanoveními, o která se jedná v původním řízení, neboť spotřebitel, který využije svého práva na odstoupení od smlouvy, si zachovává nepodmíněné právo požadovat u platební instituce vrácení zaplacené částky. Naopak pouhé prohlášení, kterým se dodavatel zavazuje nenechat si proplatit tuto částku před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy, nespĺňuje požadavky zákona o ochraně spotřebitele.

- 21 Belgická vláda v této souvislosti rovněž upřesňuje, že královské nařízení, jehož vydání se připravuje, v budoucnu upraví systém placení v případě prodeje na dálku, který bude bez rizika pro spotřebitele, ale zároveň bude chránit i dodavatele. V rámci tohoto systému spotřebitel zaplatí kupní cenu zboží na účet nezávislé třetí osoby a poté, po uplynutí lhůty pro odstoupení od smlouvy, bude částka poukázána dodavateli tohoto zboží.
- 22 Belgická vláda ve svém písemném vyjádření uznává, že ustanovení, o které se jedná v původním řízení, vyvolává více omezující účinek u transakcí uskutečňovaných s osobami usazenými v jiných členských státech. Nicméně podle uvedené vlády zůstává toto ustanovení v souladu s právem Společenství, přestože je riziko, které na sebe bere dodavatel, vyšší.
- 23 Pokud jde o slučitelnost uvedených ustanovení s článkem 28 ES, belgická vláda tvrdí, že ustanovení, o které se jedná ve věci v původním řízení, nepředstavuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení dovozu, neboť toto ustanovení nečiní přístup na belgický trh pro dovážené výrobky obtížnějším. Naopak vytváří situaci, která je méně výhodná pro belgické subjekty než pro subjekty z jiných členských států, což není v rozporu s požadavky článku 28 ES.

- 24 V případě, že by Soudní dvůr přesto považoval ustanovení, o které se jedná v původním řízení, za opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení, má belgická vláda za to, že toto opatření může být odůvodněno ochrannou spotřebitelů, zejména tím, že jim má zajistit efektivní výkon práva na odstoupení od smlouvy stanoveného v článku 6 směrnice 97/7. Toto ustanovení je zároveň přiměřené z hlediska sledovaného cíle. Zákaz vyžadovat od spotřebitele zálohu nebo jakoukoli formu zaplacení před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy má totiž spotřebiteli zajistit efektivní výkon jeho práva na odstoupení od smlouvy, zabráněním právě tomu, aby ho potíže spojené s vrácením již zaplacených částek neodradily od výkonu tohoto práva.
- 25 Pokud jde o slučitelnost ustanovení, o které se jedná v původním řízení, s článkem 29 ES, belgická vláda tvrdí, že uvedené ustanovení se vztahuje bez rozdílu na obchody uzavřené s osobami usazenými na belgickém území, jakož i na obchody zahrnující spotřebitele usazené v jiných členských státech, a nepředstavuje proto zvláštní omezení vývozu.
- 26 Co se týče slučitelnosti s článkem 28 ES, Komise Evropských společenství zastává názor, že se ustanovení, o které se jedná v původním řízení, vztahuje na všechny subjekty působící na vnitrostátním trhu a že se v právním smyslu dotýká stejným způsobem domácích i dovezených výrobků. Krom toho je na vnitrostátním soudu, aby posoudil skutečný vliv na obchod uvnitř Společenství. Představuje-li vnitrostátní ustanovení opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení, má Komise za to, že uvedené ustanovení je jednak možné odůvodnit na základě ochrany spotřebitele, a jednak je s ohledem na sledovaný legitimní cíl přiměřené.
- 27 Pokud jde o slučitelnost s článkem 29 ES, Komise tvrdí, že ustanovení, o které se jedná v původním řízení, nepředstavuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu, neboť v projednávaném případě se nejedná o opatření, které má za cíl, nebo jehož účinkem je specificky omezit vývozní toky.

- 28 V průběhu jednání Komise nicméně navrhla možnost změny definice opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením vývozu za účelem zahrnutí opatření, „která mají za následek omezení vývozu a která zacházejí různě s obchodem na území členského státu a s vývozem“. Podle této nové definice by ustanovení, o které se jedná v původním řízení, představovalo takovéto opatření s rovnocenným účinkem, které by mohlo být odůvodněno ochrannou spotřebitele, které by ale nesplňovalo požadavky proporcionality.

Odpověď Soudního dvora

Úvodní poznámky

- 29 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda články 28 ES až 30 ES brání takovému ustanovení, o jaké jde v původním řízení, týkajícímu se prodeje na dálku, které dodavatelům zakazuje vyžadovat zálohu nebo jakoukoli platbu před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy.
- 30 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že ze spisu, jakož i z vyjádření předložených Soudnímu dvoru vyplývá, že L. Gysbrechts a Santurel byli odsouzeni za to, že vyžadovali od spotřebitelů nemajících bydliště v Belgii číslo jejich platební karty před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy. Podle výkladu ustanovení, o které se jedná v původním řízení, přijatého belgickými orgány, nemůže při uzavření smlouvy na dálku dodavatel od spotřebitele požadovat číslo jeho kreditní karty, i když se zaváže, že ji nepoužije k inkasování platby před uplynutím dotčené lhůty.

- 31 Aby byl předkládajícímu soudu poskytnut veškerý výklad práva Společenství, který může být potřebný pro rozhodnutí věci, jež mu byla předložena, ať jej tento soud uvedl v položených otázkách, či nikoli (viz rozsudek ze dne 11. září 2007, Céline, C-17/06, Sb. rozh. s. I-7041, bod 29), je třeba takový zákaz, o jaký se jedná v původním řízení, jenž je popsán v bodě 30 tohoto rozsudku, přezkoumat rovněž ve světle výkladu učiněného ve věci v původním řízení belgickými orgány.
- 32 Krom toho je třeba konstatovat, že zákaz stanovený v čl. 80 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele spadá do rozsahu působnosti směrnice 97/7.
- 33 Podle ustálené judikatury musí být každé vnitrostátní opatření přijaté v oblasti, která byla na úrovni Společenství vyčerpávajícím způsobem harmonizována, posuzováno ve vztahu k ustanovením tohoto harmonizačního opatření, a nikoli ve vztahu k primárnímu právu (viz rozsudek ze dne 11. prosince 2003, Deutscher Apothekerverband, C-322/01, Recueil, s. I-14887, bod 64).
- 34 Nicméně v projednávaném případě je zřejmé, že směrnice 97/7 neprovedla vyčerpávající harmonizaci. Jak v tomto ohledu čl. 14 odst. 1 uvedené směrnice výslovně stanoví, uvedená směrnice povoluje členským státům v oblasti působnosti této směrnice zavést nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení za účelem zajištění vyššího stupně ochrany spotřebitele, za podmínky, že tato pravomoc bude vykonávána s náležitým ohledem na Smlouvu (viz rozsudek Deutscher Apothekerverband, uvedený výše, bod 64).
- 35 Z toho vyplývá, že takovéto ustanovení nevyklučuje nezbytnost přezkoumat slučitelnost vnitrostátního opatření, o které se jedná ve věci v původním řízení, s články 28 ES až 30 ES.

- 36 Pokud jde o slučitelnost čl. 80 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele s ustanoveními článku 28 ES, je nutno konstatovat, že takový postup, o jaký se jedná v původním řízení, se netýká dovozu, nýbrž naopak vývozu zboží z Belgie do jiných členských států.
- 37 Vzhledem k tomu, že analýza slučitelnosti uvedeného čl. 80 odst. 3 s článkem 28 ES nemá žádnou souvislost s předmětem sporu v původním řízení, není nutné, aby Soudní dvůr rozhodl o tomto aspektu předběžné otázky.

K existenci opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu ve smyslu článku 29 ES

- 38 Pro zodpovězení otázky předložené předkládajícím soudem je tedy nutno určit, zda zákaz stanovený ustanovením, o které se jedná v původním řízení, představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu.
- 39 Slučitelnost ustanovení, o které se jedná ve věci v původním řízení, s článkem 29 ES je nutno zkoumat rovněž s ohledem na výklad provedený vnitrostátními orgány, podle kterého dodavatelé nejsou oprávněni vyžadovat od spotřebitelů číslo jejich platební karty, i když se zaváží ji nepoužít před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy.
- 40 V tomto ohledu byla jako opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu kvalifikována vnitrostátní opatření, která mají za cíl nebo jejichž účinkem je specificky omezit vývozní toky, a zakládat tak rozdíl v zacházení s vnitřním obchodem v rámci členského státu a jeho zahraničním obchodem, aby tak byla zajištěna zvláštní

výhoda tuzemské produkci nebo vnitřnímu trhu příslušného státu na úkor produkce nebo obchodu jiných členských států (rozsudek ze dne 8. listopadu 1979, Groenveld, 15/79, Recueil, s. 3409, bod 7).

- 41 Ve věci v původním řízení je zřejmé, jak ostatně ve svém písemném vyjádření uvedla belgická vláda, že zákaz vyžadovat zaplacení předem zbavuje dotyčné hospodářské subjekty účinného nástroje na ochranu proti nebezpečí nezaplacení. To platí tím spíše, jestliže je dotčené vnitrostátní ustanovení vykládáno v tom smyslu, že dodavatelům zakazuje požadovat číslo platební karty spotřebitelů i tehdy, jestliže se zavážou ji nepoužít k inkasu platby před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy.
- 42 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, takovýto zákaz má obecně výraznější důsledky u přeshraničních prodejů přímo spotřebitelům, zvláště u prodejů prováděných prostřednictvím internetu, a to zejména z důvodu překážek, na které naráží postup proti neplatícím spotřebitelům v jiném členském státě, především pokud se jedná o prodeje týkající se relativně malých částek.
- 43 V důsledku toho je třeba mít za to, že i když takový zákaz, o který se jedná ve věci v původním řízení, platí pro všechny subjekty působící v tuzemsku, jsou jím nicméně ve skutečnosti dotčeny více výstupy výrobků z trhu členského státu vývozu než uvádění výrobků na domácí trh uvedeného členského státu.

- 44 Je proto třeba konstatovat, že takový zákaz, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, který dodavateli při prodeji na dálku zakazuje vyžadovat zálohu nebo jakýkoli druh platby před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu. Totéž platí o zakazu pro dodavatele vyžadovat od spotřebitelů číslo jejich platební karty, i když se zaváže, že ji před uplynutím uvedené lhůty nepoužije k inkasování platby.

K případné odůvodněnosti opatření s rovnocenným účinkem

- 45 Vnitrostátní opatření, které je v rozporu s článkem 29 ES, může být odůvodněno některým z důvodů uvedených v článku 30 ES, jakož i kategorickými požadavky obecného zájmu, pokud jsou uvedená opatření přiměřená sledovanému legitimnímu cíli.
- 46 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že žádný z důvodů uvedených v článku 30 ES není v kontextu věci v původním řízení relevantní.
- 47 Je však třeba dodat, že podle ustálené judikatury může ochrana spotřebitele představovat legitimní cíl obecného zájmu, který může odůvodňovat omezení volného pohybu zboží (viz rozsudky ze dne 20. února 1979, Rewe-Zentral, 120/78, Recueil, s. 649, bod 8, a ze dne 23. února 2006, A-Punkt Schmuckhandel, C-441/04, Sb. rozh. s. I-2093, bod 27).

- 48 Ve věci v původním řízení není zpochybněno, že dotčené ustanovení bylo přijato s cílem zajistit ochranu spotřebitele a zejména efektivní výkon práva na odstoupení od smlouvy, které je mu zaručeno článkem 6 směrnice 97/7.
- 49 Na základě možnosti dané členským státům článkem 14 směrnice 97/7 vydat v oblasti působnosti, kterou směrnice upravuje, přísnější ustanovení se totiž Belgické království rozhodlo chránit spotřebitele silněji tím, že dodavatelům zakazuje nejen uložit smluvní pokutu za výkon práva na odstoupení od smlouvy, nýbrž i vyžadovat zálohu nebo jakoukoli platbu před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy. Ustanovení, o které se jedná v původním řízení, má tímto způsobem posílit svobodu spotřebitele ukončit smluvní vztahy, aniž by se musel obávat o vrácení jím předem zaplacených částek.
- 50 Zbývá určit, zda je toto ustanovení, jakož i jeho výklad vnitrostátními orgány přiměřeně sledovanému cíli.
- 51 Aby určitá vnitrostátní právní úprava byla v souladu se zásadou proporcionality, je podle ustálené judikatury v tomto ohledu důležité ověřit nejen to, zda prostředky, kterými je prováděna, jsou způsobilé zaručit uskutečnění sledovaných cílů, ale rovněž, zda nepřekračují meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné (viz rozsudek ze dne 14. září 2006, Alfa Vita Vassilopoulos a Carrefour-Marinopoulos, C-158/04 a C-159/04, Sb. rozh. s. I-8135, bod 22).
- 52 Zákaz vyžadovat zálohu nebo jakoukoli platbu před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy, jakož i zákaz požadovat od kupujících uvést číslo své platební karty je

způsobilý zaručit vyšší ochranu spotřebitelů v rámci prodeje na dálku, zejména pokud jde o výkon jejich práva na odstoupení od smlouvy.

- 53 Je však třeba zkoumat, zda vnitrostátní opatření, o které se jedná ve věci v původním řízení, nepřekračují meze toho, co je nezbytné k dosažení sledovaného cíle, a zejména, zda by pro ochranu spotřebitelů nemohla připadat v úvahu stejně účinná opatření, která by však měla méně omezující dopad na obchod uvnitř Společenství.
- 54 Je totiž třeba připomenout, že jednou ze zvláštností smluv uzavřených na dálku je často existující odstup mezi splněním smluvních povinností každé ze stran. Spotřebitel tak může být přiměn k tomu, aby zboží zaplatil před tím, než je mu doručeno, nebo dodavatel je naopak nucen dodat zboží, aniž by obdržel cenu. Tento odstup však pro každou smluvní stranu vytváří zvláštní riziko nesplnění.
- 55 Přísluší členským státům, aby za dodržení práva Společenství určily jednak způsob, jakým bude toto riziko nesplnění rozděleno mezi dodavatele a spotřebitele, a dále prostředky, které mají smluvní strany k dispozici, aby se proti tomu zabezpečily.
- 56 I když zákaz vyžadovat zaplacení ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy zvyšuje nejistotu dodavatele v souvislosti se zaplacením ceny za dodané zboží, jeví se tento zákaz nezbytným pro zajištění úrovně ochrany, která je zamýšlena ustanovením, o které se jedná v původním řízení. Spotřebitel, který dodavateli předem zaplatil, totiž bude méně připraven uplatnit své právo na odstoupení od smlouvy, a to i tehdy, jestliže dodané výrobky zcela neodpovídají jeho požadavkům.

- 57 Pokud jde konkrétněji o zákaz uložený dodavateli vyžadovat číslo platební karty spotřebitele, je třeba poukázat na to, že uvedený zákaz je neoddělitelný od zákazu uvedeného v čl. 80 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele.
- 58 Uvedený zákaz totiž jednak vyplývá z provedení zákazu uvedeného v ustanovení, o které se jedná v původním řízení, příslušnými belgickými orgány, a dále sleduje stejný cíl, totiž efektivní výkon práva na odstoupení od smlouvy.
- 59 Stejně jako zákaz stanovený ustanovením, o které se jedná v původním řízení, je zákaz uložený dodavateli vyžadovat číslo platební karty spotřebitele způsobilý zajistit uskutečnění cíle, který sleduje, jak vyplývá z bodu 52 tohoto rozsudku.
- 60 Jak však vyplývá z bodu 85 stanoviska generální advokátky, zákaz uložený dodavateli vyžadovat číslo platební karty spotřebitele je užitečný pouze k vyloučení rizika, že dodavatel provede inkaso ceny před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy.
- 61 Naplní-li se přitom toto riziko, porušuje jednání dodavatele samo o sobě zákaz stanovený ustanovením, o které se jedná v původním řízení, který je nutno považovat za vhodné a přiměřené opatření k dosažení jím sledovaného cíle, jak vyplývá z bodů 54 až 57 tohoto rozsudku.

- 62 Je tedy nutno konstatovat, že zákaz uložený dodavateli vyžadovat číslo platební karty spotřebitele jde nad rámec toho, co je nezbytné pro dosažení sledovaného cíle.
- 63 Na otázku předloženou předkládajícím soudem je tedy nutno odpovědět, že článek 29 ES nebrání vnitrostátní právní úpravě zakazující dodavateli vyžadovat od spotřebitele v rámci přeshraničního obchodu uzavřeného na dálku zálohu nebo jakoukoli platbu před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy, avšak brání tomu, aby bylo při uplatňování této právní úpravy zakázáno požadovat před uplynutím uvedené lhůty číslo platební karty spotřebitele.

K nákladům řízení

- 64 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 29 ES nebrání vnitrostátní právní úpravě zakazující dodavateli vyžadovat od spotřebitele v rámci přeshraničního obchodu uzavřeného na dálku zálohu nebo jakoukoli platbu před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy, avšak brání tomu, aby bylo při uplatňování této právní úpravy zakázáno požadovat před uplynutím uvedené lhůty číslo platební karty spotřebitele.

Podpisy.